

Warszawa, dnia 8 grudnia 2010 r.

RPO-660575-VII-7015/7020/09/KM

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych
Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 16 listopada 2010 r., do pomieszczeń dla osób zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie (zwanym dalej: PdOZ lub Izba), udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich. W wizytacji wziął udział także pracownik Biura Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach.

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób zatrzymanych, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji przedstawionej przez I Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji, Naczelnika Wydziału Prewencji oraz Kierownika Ogniwa Ochronnego Wydziału Prewencji,
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych,
- zapoznaniu się z regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowali Naczelnika Wydziału Prewencji oraz Kierownika Ogniw Ochronnego Wydziału Prewencji o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji analizie poddano protokół kontroli sanitarnej przeprowadzonej w dniu 14 października 2010 r. przez Zespół Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA na obszarze województwa śląskiego oraz dane statystyczne dotyczące osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w latach 2009 - 2010.

2. Charakterystyka Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia usytuowane są na parterze Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie. Okna Izby wychodzą na teren wewnętrzny Komendy. Zapewnia to właściwą izolację od hałasu ulicznego, jak również uniemożliwia nawiązywanie przez zatrzymanych nielegalnych kontaktów z otoczeniem.

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Opłata za pobyt osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia wynosi 150 zł. Została ona ustalona przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach.

Pojemność PdOZ wynosi 19 miejsc (7 pokoi dwuosobowych, 1 - pięcioosobowy). Nadzór nad nimi sprawuje Naczelnik Wydziału Prewencji. Służba pełniona jest w 12 godzinnym systemie zmianowym. Czynności związane z osadzeniem kobiety w Izbie wykonuje funkcjonariuszka Policji.

W trakcie wizytacji Izby, nie przebywała w niej żadna osoba zatrzymana lub doprowadzona do wytrzeźwienia.

Według informacji udzielonej przez I Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji oraz Naczelnika Wydziału Prewencji działalność PdOZ zostanie zakończona z dniem 1 grudnia 2010 r., w związku z projektem utworzenia w Katowicach „regionalnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub

doprowadzonych w celu wytrzeźwienia”, realizowanym przez Śląską Komendę Wojewódzką Policji. Jednakże do dnia wizytacji przedstawicieli Rzecznika, Komendant Miejski Policji w Jaworznie nie otrzymał ostatecznej decyzji w tej sprawie.

3. Ogląd Izby.

Przeprowadzony ogląd całej Izby oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły stwierdzić, iż w skład pomieszczeń dla osób zatrzymanych w Jaworznie wchodzi: osiem pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej, pomieszczenie do przygotowania lub podgrzewania posiłków, pokój lekarski, magazyn do przechowywania bielizny pościelowej oraz pokój dyżurnego.

Wszystkie pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wyposażone zostały w jednakowy sposób. W każdym znajdują się oddzielne podesty do spania, stoliki i taborety. Te ostatnie mają ostre krawędzie, co jest niezgodne z § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r., w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1187). Wszystkie sprzęty w pokojach dla zatrzymanych przymocowane są do podłogi. W drzwiach pokoi zainstalowano wizjery umożliwiające obserwację osób tam przebywających.

Okno w każdym z pomieszczeń jest otwierane i zabezpieczone od wewnątrz metalową siatką, od zewnątrz zaś kratą. Pod oknem znajduje się grzejnik centralnego ogrzewania osłonięty metalową siatką. Każdy z pokoi wyposażony jest w przycisk instalacji przyzywowej, umożliwiający w razie potrzeby wezwanie pracownika Izby. W pomieszczeniach działa sprawna wentylacja grawitacyjna.

Ściany pomieszczeń są zniszczone, ze znacznymi ubytkami. Mimo to, podczas wizytacji w pokojach dla zatrzymanych było czysto. Według informacji uzyskanej od Naczelnika Wydziału Prewencji, pokoje te są dezynfekowane każdorazowo po zwolnieniu zatrzymanych.

Oświetlenie sztuczne w pokojach dla zatrzymanych stanowi jedna żarówka, usytuowana nad drzwiami i zabezpieczona metalową siatką. W ocenie przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich, takie oświetlenie nie jest wystarczające do czytania i pisania.

Na ścianie korytarza, między drzwiami do poszczególnych pokoi, zamocowano drewniane półki służące do stawiania naczyń z posiłkami.

W Izbie nie wyodrębniono pomieszczenia do używania wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane. Z informacji udzielonej w tym zakresie przez Naczelnika Wydziału Prewencji wynika, że zatrzymanym zgłaszającym chęć skorzystania z tego prawa, umożliwia się palenie papierosów w toalecie.

Rzeczy cenne, które zatrzymany posiada przy sobie, są rejestrowane i przechowywane w workach depozytowych, w szafie, w pokoju dyżurnego. Ubrania przechowuje się w workach zawieszonych na wieszaku, który znajduje się w wydzielonym miejscu na korytarzu. Nie wyodrębniono jednakże miejsca przeznaczonego na rzeczy osobiste chorych zakaźnie osób zatrzymanych, co jest niezgodne z § 10 pkt 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Pokój sanitarny wyposażono w 2 sedesy, umywalkę oraz prysznic bez brodzika. Warunki sanitarne w nim panujące budzą zastrzeżenia wizytujących. Łazienka wyłożona jest brudnymi płytkami, sanitariaty są zniszczone, w pomieszczeniu jest zimno.

Wyodrębniono jedno pomieszczenie spełniające rolę magazynu czystej pościeli, koców, poduszek i materacy. Przedmioty te przechowywane są na regale. Brudne koce i pościel na bieżąco przekazywane do prania.

Posiłki dla zatrzymanych przygotowuje restauracja „Megapizza”. Dostarczane są one w jednorazowych, utrzymujących ciepło opakowaniach. Ponadto, osadzeni w Izbie zatrzymani mają zapewnione dodatkowe napoje - herbatę, co jest istotne zwłaszcza w przypadku osób doprowadzonych do wytrzeźwienia.

Zatrzymani mogą zapoznać się z treścią regulaminu pobytu w Izbie, który został umieszczony na ścianie korytarza, w miejscu przeznaczonym do przeprowadzania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w PdOZ

Przed umieszczeniem w Izbie, badaniu lekarskiemu poddawane są wszystkie osoby zatrzymane w celu wytrzeźwienia, pozostałe tylko wówczas, gdy jest taka potrzeba lub zatrzymany tego żąda. Wzywany jest wówczas lekarz pogotowia, a badanie odbywa się w pokoju lekarskim.

4. Analiza dokumentacji Izby

Z przekazanych przedstawicielom RPO danych statystycznych wynika, że w 2009 r. w Izbie przebywało łącznie 1248 osób, w tym 58 doprowadzono w celu wytrzeźwienia. Do dnia 16 listopada 2010 r. w PdOZ zatrzymane zostały 752 osoby.

Z udzielonych przez Kierownika Ogniwa Ochronnego Wydziału Prewencji wyjaśnień wynika, iż w latach 2009 - 2010 nie było wypadków nadzwyczajnych. Według informacji przez niego przedstawionych w 2010 r. jeden raz zastosowano środek przymusu bezpośredniego w postaci kaftana bezpieczeństwa.

Udostępniany zatrzymanym w Izbie Regulamin pobytu stanowi załącznik do wyżej wymienionego rozporządzenia. Wizytującym przedstawiono również jego treść przetłumaczoną na języki obce.

W dniu wizytacji przedstawicieli Rzecznika, stosowany w Izbie alkomat oddany był do wzorcowania. W związku z tym, w razie konieczności, poziom nietrzeźwości zatrzymanego badany był za pomocą alkosensorów.

Państwowy Inspektor Sanitarny MSWiA na obszarze województwa śląskiego po przeprowadzeniu kontroli sanitarnej w dniu 10 października 2010 r. nie wydał zaleceń pokontrolnych dotyczących pomieszczeń dla osób zatrzymanych.

5. Wnioski i zalecenia.

Ustalenia poczynione przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie wykazały, że podstawowe zadanie, jakie prawo stawia przed tego typu placówką, tj. izolowanie osób zatrzymanych, realizowane jest w niej prawidłowo.

Po dokonaniu oglądu pomieszczeń Izby, przeanalizowaniu dokumentacji zebranej podczas wizytacji oraz wysłuchaniu Naczelnika Wydziału Prewencji stwierdzono, że w celu poprawy stanu przestrzegania praw przysługujących osobom umieszczanym w Izbie należy:

1. wydzielić w pomieszczeniu służącym do przechowywania depozytu miejsce na rzeczy osobiste osób zatrzymanych chorych zakaźnie,
2. wyposażyć pokoje dla osób zatrzymanych w taborety lub ławy bez ostrych krawędzi,
3. zapewnić w pokojach dla zatrzymanych oświetlenie odpowiednie do czytania i pisanie,
4. przeprowadzić niezbędny remont pokoju sanitarnego oraz odmalować ściany w pokojach dla osób zatrzymanych.

W ocenie przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich, dalsze funkcjonowanie tej placówki w tak dużym mieście (ponad 95 tys. mieszkańców) jest niezbędne. O potrzebie jej istnienia świadczą statystyki dotyczące liczby osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Ponadto, każdorazowe transportowanie osób zatrzymanych z regionalnego PdOZ w Katowicach do Jaworzna w celu przeprowadzenia na tym terenie czynności procesowych jest, w naszej opinii, nieekonomiczne, a także zbyt uciążliwe dla zatrzymanych.

Pismem z dnia 17 stycznia 2011 r. Komendant Miejski Policji w Jaworznie poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich o likwidacji z dniem 1 grudnia 2010 r. pomieszczeń dla osób zatrzymanych. Zatrzymani z terenu miasta Jaworzna umieszczani są w Regionalnym pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia przy Komendzie Miejskiej Policji w Katowicach.